

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра обліку та аудиту

ТАРАН ТАЇСІЯ ВЯЧЕСЛАВІВНА

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ПОЗИК ЗА
НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ (ЗА
ДАНИМИ ***** КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ)

Науковий керівник: доцент, кандидат економічних наук

Малій Олена Григорівна

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

Актуальність теми. Від величини фінансових ресурсів залежить зростання виробництва та соціально-економічний розвиток підприємства.

Сучасний стан більшості сільськогосподарських підприємств вимагає постійного пошуку зовнішніх джерел фінансового забезпечення.

Прийняття рішення керівниками підприємства щодо залучення фінансових коштів на довгостроковий або короткостроковий період й ефективне управління ними можна здійснювати тільки на основі оперативно отриманої та достовірної інформації, яку формує раціонально створена на підприємстві система бухгалтерського обліку. Однак питання методики й організації обліку та аудиту кредитних операцій із позиції управління залишаються у практичній діяльності підприємств невирішеними.

Різним аспектам забезпеченості кредитними ресурсами приділяється постійна увага як науковців, так і спеціалістів-практиків. Значний вклад у вирішення фінансових проблем підприємств внесли такі відомі вітчизняні вчені, як В. Амбросов, О. Гудзь, М. Дем'яненко, П. Саблук, П. Стецюк, А. Чупіс та багато інших дослідників. Поряд з тим, питання кредитного забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності підприємств, обліку та аудиту залишаються актуальними.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій з обліку та аудиту позик шляхом поліпшення їх організації у ***** Красноградського району Харківської області.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено такі завдання:

- провести огляд літературних джерел та виявити проблемні питання обліку та аудиту позик;
- проаналізувати основні показники діяльності підприємства;

- дослідити особливості ведення бухгалтерського обліку та аудиту на підприємстві;
- охарактеризувати стан обліку та аудиту позик на підприємстві;
- розробити конкретні напрями вдосконалення обліку та аудиту.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес підвищення ефективності фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти організації кредитування сільськогосподарського підприємства та його обліку і аудиту.

Для розкриття сутності теми кваліфікаційної роботи широко використовувались загальнонаукові методи: діалектичний, системний підходи, метод індукції і дедукції, аналіз і синтез. Поряд із загальнонауковими методами застосовувались специфічні методи, обумовлені сутністю самого предмета, технологією обліку, завданнями та вимогами (хронологічного і систематичного спостереження; інформаційного моделювання, порівняння, групувань, розрахунково-аналітичний, графічний, узагальнення інформації).

Інформаційною та правовою базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, офіційні статистичні матеріали, методичні рекомендації щодо написання бакалаврської роботи, наукові роботи та навчальні посібники українських дослідників, статті вітчизняних і зарубіжних учених з проблем кредитування підприємств, матеріали первинного, аналітичного та синтетичного обліку, фінансова звітність ***** за 2017-2019 роки.

Кваліфікаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до вирішення поставленого завдання, наукові положення, висновки і пропозиції, що виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні рекомендацій по удосконаленню організації обліку та аудиту на

підприємстві. Запропоновано застосування методичного підходу щодо оцінки ефективності кредитування, що сприятиме підвищенню ефективності взаємовідносин підприємств з комерційними банками.

Публікації. Матеріали дослідження опубліковані у наукових статтях:

1. Малій О.Г., Петрова О.С., Таран Т.В. Діагностика банкрутства та прогнозування фінансового стану підприємства. Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали третьої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ, 2020. С.109-114;
2. Васюренко В.В., Петрова О.С., Таран Т.В. Актуальні питання обліку та аудиту фінансування позикового капіталу. Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ, 2020.С.7-11.

Обсяг та структура кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел, що налічує 101 найменування. Робота містить 17 таблиць, обсяг повного тексту роботи складає 90 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

У першому розділі "Теоретичні основи обліку та аудиту позик" розглянуто економічний зміст кредитів банків та завдання їх обліку; визначення, визнання та класифікація зобов'язань за П(С)БО і МСФЗ; форми та види кредитів банків; принципи банківського кредитування; мету, завдання та нормативно-інформаційне забезпечення аудиту позик.

У другому розділі "Стан обліку та аудиту позик" розглянуто організаційно-економічну характеристику підприємства; отримання і повернення позик підприємством; первинний, синтетичний і аналітичний облік позик; методику та техніку проведення аудиту позик.

У третьому розділі "Удосконалення обліку та аудиту позик" висвітлені актуальні питання обліку та аудиту позик в системі управління фінансовими ресурсами; зроблено обґрунтування основних напрямків удосконалення банківського кредитування та його обліку; обґрунтування необхідності управління залученням позик; обґрунтування необхідності удосконалення процесу аудиту.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів кредитного забезпечення, а також питань обліку та аудиту позик, запропоновано застосування методичного підходу щодо оцінки ефективності кредитування, що сприятиме підвищенню ефективності взаємовідносин підприємств з комерційними банками.

За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Кредит завжди був і залишається важливим важелем у стимулюванні розвитку виробництва. За його допомогою прискорюється процес обігу капіталу як на макро-, так і на мікроекономічному рівні. Опосередковуючи всі стадії відтворювального процесу, кредит сприяє досягненню вищої рентабельності виробництва і прибутковості капіталу.
2. Банківська система та держава не відіграють на сьогодні належної ролі у забезпеченні агропідприємств фінансовими ресурсами. Висока вартість кредитних ресурсів, відсутність відповідного забезпечення та недостатня кредитоспроможність більшості господарств перешкоджають розвитку

ефективних відносин між комерційними банками та сільськогосподарськими товаровиробниками.

Поточного часу система банківського кредитування будується на недовірі до клієнта і диктаті банку, про що свідчить складна, перевантажена чисельними документами процедура оформлення кредитів і надання їх під заставу, сума якої в 2 і більше разів перевищує кредит.

3. На теперішній час основним напрямком діяльності ***** є виробництво і реалізація сільськогосподарської продукції, галузь рослинництва відіграє домінуючу роль, у цій галузі найбільший відсоток від продаж приносить реалізація зернових і зернобобових та насіння олійних культур.

Із моменту заснування і на сьогоднішній день підприємство розвивається досить динамічно, незалежне, платоспроможне, але останнім часом погіршило показники майже по усіх видах фінансових вкладень.

Скорочення прибутку відбулось головним чином за рахунок збільшення собівартості виробництва продукції та зростання інших операційних витрат. Виручка від реалізації продукції збільшилась на 1710 тис. грн. або на 3,25 %, в той же час, собівартість реалізованої продукції зросла на 6,27 %. Валовий прибуток скоротився на 600 тис. грн. або 3,8 %, виробництво продукції стає менш прибутковим.

4. Оцінивши стан майна, джерел його формування та ефективності використання в *****, можна зробити висновок, що підприємство скорочує свій виробничий потенціал, проте в структурі свого капіталу протягом досліджуваного періоду має високу частку власних коштів.

Негативним є зменшення показнику фондівдачі та норми прибутку. Негативним також є зниження рентабельності операційної діяльності.

Позитивно характеризують діяльність підприємства наявність власних оборотних коштів або робочого капіталу, що може надати можливість підприємству нарощувати виробництво. Підприємство незалежне, фінансовий стан підприємства достатньо стійкий: запаси і затрати менші

суми власних оборотних коштів, кредитів під товарно-матеріальні цінності та залучених тимчасово вільних джерел засобів. Як видно з прогнозних розрахунків, має виражену тенденцію у найближчому періоді до відновлення платоспроможності та рентабельності.

5. У 2016 році підприємством ***** було укладено Генеральний договір з банком "Райффайзен Банк Аваль" на здійснення кредитних операцій, згідно з яким банк відкрив підприємству відновлювальну кредитну лінію з видачею кредитних коштів траншами.

У січні 2018 року підприємства уклало кредитний договір "Агро Кредит-Відновлювальна кредитна лінія для клієнтів малого та мікробізнесу" на надання кредитних коштів на фінансування витрат, пов'язаних з поточною діяльністю.

У грудні 2018 році підприємство уклало кредитний договір "Інвестиційний кредит для клієнтів Малого та Мікробізнесу" на надання кредитних коштів на придбання сільськогосподарської техніки. У січні 2019 р. кошти було перераховано банком на поточний рахунок підприємства і підприємство оплатило покупку сівалки John Deere моделі 1745.

Господарство вчасно виконує всі умови кредитних договорів: сплачує відсотки по кредитах, здійснює щомісячні платежі, використовує кредитні кошти тільки по цільовому призначенню; об'єктом застави є сільськогосподарська техніка, заставна вартість якої завжди перевищує суму кредиту у 1,5-2 рази.

6. У ***** для обліку даних і узагальнення інформації про заборгованість банкам за одержаними від них кредитами, які не є поточними зобов'язаннями, передбачений рахунок 50 "Довгострокові позики".

В господарстві до рахунку 50 "Довгострокові позики" відкрито один субрахунок: 501 – "Довгострокові кредити банків у національній валюті", на якому відображаються суми довгострокової заборгованості щодо зобов'язання із залучення позикових коштів в національній валюті, включаючи кредити банків.

Для обліку і узагальнення інформації про зобов'язання за короткостроковими кредитами банку у ***** призначений рахунок 60 “Короткострокові позики”.

В господарстві рахунок 60 “Короткострокові позики” має один субрахунок: 601 – “Короткострокові кредити банків у національній валюті”.

7. Удосконалення управління залученням кредитів банків господарством вимагає від нього вивчення фінансового ринку, оцінку ефективності та доцільності залучення позик, умов надання короткострокових і довгострокових кредитів комерційними банками сільськогосподарським підприємствам. Це б дало можливість вибрати найбільш вигідні для господарства умови залучення та обґрунтувати свою позицію у переговорах з банками при заключенні кредитних договорів.

8. На основі проведеного нами дослідження можна надати підприємству наступні рекомендації:

Для переходу на паритетні відносини між банками і підприємствами підвищувати фінансово-економічне становище підприємства. Фінансовий стан підприємства дозволять поліпшити заходи, що спрямовані на збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, підвищення її якості та конкурентоспроможності, зниження собівартості, зростання прибутковості та рентабельності, прискорення обертання капіталу та більш повне та ефективно використання виробничого потенціалу.

9. З метою прийняття оптимальних фінансових рішень підприємству проводити моніторинг фінансового ринку, здійснювати комплексну оцінку умов надання кредитів банків, обирати той, що відповідає ринковій ситуації і інтересам підприємства.

10. Одним із методів внутрішнього документального контролю кредитних операцій має стати внутрішній аудит, застосування якого дасть змогу визначити достовірність звітності, обліку, їх повноту та відповідність чинному законодавству.

11. Наказ про облікову політику доповнити питаннями організації обліку кредитних операцій, що спрощуватиме процес отримання обліково-аналітичної інформації за даним напрямом. Зміст облікової політики щодо кредитних операцій повинен розкривати такі її елементи як: види кредитів, що використовуються підприємством; схема виплат за кредитом; методи оцінки кредитів та їх визнання; документальне забезпечення обліку кредитів; рахунки обліку для відображення кредитних операцій за аналітичними зрізами; склад і порядок ведення обліку витрат із обслуговування кредитних операцій; формування забезпечення для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями; розкриття інформації про зобов'язання за кредитами у формах фінансової звітності; розкриття інформації про кредитні операції у формах управлінської звітності.

12. Формувати внутрішню управлінську звітність щодо кредитних операцій, інформація якої забезпечить ефективність проведення фінансового аналізу та контролю зобов'язань та їх погашення за кредитами. Для отримання необхідної інформації пропонуємо використовувати наступні управлінські звіти: Звіт про наявність та рух кредитів за період, Звіт про стан та рух заборгованості за кредитами за строками погашення, Звіт про фінансові витрати за видами кредитів. Розроблені та підготовлені формати звітів мають бути представлені в обліковій політиці підприємства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

1. Малій О.Г., Петрова О.С., Таран Т.В. Діагностика банкрутства та прогнозування фінансового стану підприємства. Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали третьої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю Харківського

національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ, 2020. С.109-114;

2. Васюренко В.В., Петрова О.С., Таран Т.В. Актуальні питання обліку та аудиту фінансування позикового капіталу. Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ, 2020. С.7-11.

АНОТАЦІЯ

Таран Т.В. «Організація бухгалтерського обліку та аудиту позик за національними та міжнародними стандартами (за даними *** Красноградського району Харківської області)». – На правах рукопису.**

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020 р.

Робота присвячена рішення актуальної проблеми – пошуку шляхів удосконалення організації бухгалтерського обліку та аудиту позик за національними та міжнародними стандартами з метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств в умовах трансформаційних процесів в Україні.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення організації кредитування підприємств, питання обліку, аудиту та ефективності використання позик банків.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій з обліку та аудиту позик шляхом

поліпшення їх організації у ***** Красноградського району Харківської області.

В роботі розглянуто теоретичні положення первинного, синтетичного і аналітичного обліку та аудиту розрахунків за кредитами, досліджено та проаналізовано фактичний стан обліку та методика проведення аудиту позик, проведено аналіз кредитоспроможності підприємства та надано рекомендації щодо можливого вдосконалення організації кредитних відносин підприємств і комерційних банків а також політики підприємства щодо залучення кредитних ресурсів.

Удосконалено механізм підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства, який ґрунтується на поєднанні заходів, пов'язаних з поліпшенням організації обліку та аудиту позик і методів по управлінню залученням кредитів, що сприяє досягненню підприємством конкурентних переваг на ринку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні рекомендацій, по удосконаленню організації виробничо-господарської діяльності аграрного підприємства. Запропоновано застосування методичного підходу щодо оцінки ефективності кредитування, що сприятиме підвищенню ефективності взаємовідносин підприємств з комерційними банками.

Ключові слова: кредит, позика, ефективність кредитування, облік, аудит, сільськогосподарські підприємства.

SUMMARY

Taran TV «Organization of accounting and audit of loans according to national and international standards (according to LLC« Morning » of Krasnograd district of Kharkiv region)». - On the rights of the manuscript.

Qualification work for the Bachelor's degree in specialty 071 "Accounting and Taxation". - Petro Vasylenko Kharkiv National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

The work is devoted to solving an urgent problem - finding ways to improve the organization of accounting and audit of loans according to national and international standards in order to improve the efficiency of financial and economic activity of enterprises in the context of transformation processes in Ukraine.

The object of the research is the process of improving the organization of corporate lending, the issues of accounting, auditing and efficiency of bank loans. The purpose of the qualification work is to study the theoretical and methodological foundations and to develop practical recommendations on accounting and audit of loans by improving their organization in LLC "Morning" Krasnogradsky district of Kharkiv region.

The article deals with theoretical provisions of primary, synthetic and analytical accounting and audit of credit settlements, investigates and analyzes the actual state of accounting and methods of conducting a loan audit, analyzes the creditworthiness of the enterprise, and provides recommendations on possible improvement of the organization of credit relations of enterprises and commercial enterprises. to attract credit.

The mechanism of increasing the efficiency of production and economic activity of an agricultural enterprise is improved, which is based on a combination of measures related to improving the organization of accounting and auditing of loans and methods for managing the attraction of loans, which contributes to the achievement of the enterprise competitive advantages in the market.

The practical significance of the obtained results is to substantiate the recommendations, to improve the organization of production and economic activity of the agricultural enterprise. A methodological approach is proposed to evaluate the effectiveness of lending, which will improve the efficiency of relationships between enterprises and commercial banks.

Keywords: credit, loan, lending efficiency, accounting, audit, agricultural enterprises.